

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Ndob/29/2023
Identifikačné číslo spisu: 8122206983
Dátum vydania rozhodnutia: 30.11.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Mederová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:8122206983.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Mederovej a členiek senátu JUDr. Lenky Praženkovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej, v spore žalobcu Rozhlas a televízia Slovenska, so sídlom Mlynská dolina, 845 45 Bratislava, IČO: 47 232 480, proti žalovanému N.A.P.R. - SK, s r. o., so sídlom Hapákova 1, 080 06 Ľubotice, IČO: 43 765 149, o zaplatenie 511,36 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného v konaní vedenom na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 6Cob/57/2023-30, o nesúhlase Krajského súdu v Prešove s postúpením sporu Krajským súdom v Košiciach pod sp. zn. 3Cob/98/2023, takto

rozhodol:

Na konanie a rozhodovanie o odvolaní vedenom na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 6Cob/57/2023-30 je p r í s l u š n ý Krajský súd v Košiciach.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove písomným podaním z 5. septembra 2023 predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) z dôvodu jeho nesúhlasu s postúpením veci Krajským súdom v Košiciach podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej tiež len „CSP“), majúc za to, že funkčne príslušným na konanie o odvolaní je v danom prípade Krajský súd v Košiciach. K dôvodom predloženého nesúhlasu uviedol, že súd prvej inštancie v predmetnom spore rozhodol uznesením dňa 18. januára 2023, proti ktorému podal žalovaný dňa 7. februára 2023 odvolanie. Súd prvej inštancie predložil spor na rozhodnutie o odvolaní Krajskému súdu v Košiciach dňa 14. júla 2023. Krajský súd v Prešove ďalej konštatoval, že funkčná príslušnosť súdov, ktorá určuje súd, ktorý určitú vec prejedná a rozhodne v inštančnom postupe o riadnom alebo mimoriadnom opravnom prostriedku, v prechodných ustanoveniach k zmene právnej úpravy účinnej od 1. júna 2023, upravená nebola. Preto treba pri určovaní funkčnej príslušnosti odvolacieho súdu v obchodnoprávných sporoch vychádzať z princípu okamžitej aplikability procesného predpisu. Krajský súd v Prešove poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 185/2018 z 12. apríla 2018 týkajúce sa princípu okamžitej aplikability, tiež na nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 267/2017 zo 4. júla 2017 a ďalší jeho nález č. k. IV. ÚS 257/2023-58 z

27. júna 2023, rovnako aj na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6Ndc/19/2023 reflektujúce na zmeny v právnej úprave účinné od 1. júna 2023. Krajský súd v Prešove zhrnul, že vzhľadom na absenciu prechodných ustanovení o funkčnej príslušnosti súdov vo veciach neskončených do 31. mája 2023 a okamžitú aplikabilitu procesných právnych predpisov, nie je funkčne príslušný na konanie o odvolaní žalovaného.

2. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Prešove a Krajskému súdu v Košiciach, podľa § 43 ods. 2 CSP príslušný na rozhodnutie o príslušnosti odvolacích súdov, posúdil dôvodnosť predloženého nesúhlasu s postúpením a dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Prešove s postúpením mu obchodnoprávneho sporu na odvolacie konanie je dôvodný.

3. Pri rozhodovaní o príslušnosti odvolacieho súdu, vychádzal najvyšší súd z nasledovnej relevantnej právnej úpravy:

4. Podľa článku 4 ods. 1 CSP, ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

5. Podľa článku 17 CSP, súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

6. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

7. Podľa § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednávania sporu (veta za bodkočiarkou v znení účinnom od 1. júla 2023).

8. Podľa § 34 ods. 1 CSP (v znení účinnom od 1. júna 2023), ak odsek 2 neustanovuje inak, o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu rozhoduje krajský súd, v ktorého obvode má sídlo okresný súd, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

9. Podľa § 34 ods. 2 CSP (v znení účinnom od 1. júna 2023), na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní podľa

- a) § 22 písm. f) a h) a § 23 písm. f) a h) je príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici,
- b) § 22 písm. d) a g) a § 23 písm. d) a g) je príslušný Krajský súd v Bratislave,
- c) § 22 písm. e) a § 23 písm. e) je príslušný Krajský súd v Košiciach.

10. Podľa § 22 CSP (Príslušnosť v obchodnoprávných sporoch), na konanie v obchodnoprávných sporoch sú príslušné

- a) Mestský súd Bratislava III pre obvod Krajského súdu v Bratislave,
- b) Mestský súd Košice pre obvod Krajského súdu v Košiciach,
- c) Okresný súd Banská Bystrica pre obvod Krajského súdu v Banskej Bystrici,
- d) Okresný súd Nitra pre obvod Krajského súdu v Nitre,
- e) Okresný súd Prešov pre obvod Krajského súdu v Prešove,
- f) Okresný súd Trenčín pre obvod Krajského súdu v Trenčíne,
- g) Okresný súd Trnava pre obvod Krajského súdu v Trnave,
- h) Okresný súd Žilina pre obvod Krajského súdu v Žiline.

11. Podľa § 470 ods. 1 CSP (v znení účinnom od 1. júla 2016), ak nie je ustanovené inak, platí tento

zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

12. Podľa § 471c CSP (v znení účinnom od 1. júna 2023), konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

13. Z obsahu spisu vyplýva, že v danom obchodnoprávnom spore Okresný súd Prešov uznesením č. k. 23Cb/77/2022-15 z 18. januára 2023 podľa § 267 ods. 1 písm. a) CSP odmietol odpor žalovaného podaný proti platobnému rozkazu č. k. 23Cb/77/2022-12 z 15. augusta 2022 ako oneskorene podaný. Voči označenému uzneseniu podal žalovaný dňa 7. februára 2023 odvolanie, ktoré bolo súdom prvej inštancie dňa 14. júla 2023 predložené Krajskému súdu v Košiciach ako súdu odvolaciemu. Krajský súd v Košiciach o odvolaní nerozhodol a v súvislosti s novelou CSP, účinnou od 1. júna 2023 (ďalej aj „súdna reforma“), skúmajúc počas celého konania svoju funkčnú príslušnosť v odvolacom konaní (§ 40 veta pred bodkočiarkou CSP), dňa 22. augusta 2023 postúpil vec na rozhodnutie Krajskému súdu v Prešove ako súdu funkčne a kauzálne príslušnému. Pre rozhodnutie tohto sporu o príslušnosť je potrebné v prvom rade vyriešiť otázku časovej pôsobnosti právnych noriem upravených v § 34 ods. 1 a 2 CSP v nadväznosti na prechodné ustanovenie § 471c CSP. Odvolanie bolo podané (a teda odvolacie konanie bolo začaté) pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov (ďalej tiež „novela“), ktorým boli s účinnosťou od 1. júna 2023 menené aj ustanovenia upravujúce funkčnú príslušnosť súdov na konanie o odvolaní a novoupravená kauzálna príslušnosť súdov v obchodnoprávnych sporoch. Pre súdy preto vzniká otázka, či sa nová právna úprava funkčnej príslušnosti má vzťahovať aj na odvolacie konania začaté pred účinnosťou novely.

14. Súčasťou tzv. súdnej reformy, vo vzťahu k Civilnému sporovému poriadku uskutočnenou jeho novelizáciou, zákonom č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov, v znení zákona č. 398/2022 Z. z. ktorým sa mení zákon č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, bola s účinnosťou od 1. júna 2023 nová úprava príslušnosti súdov na konanie v obchodnoprávnych sporoch, a to v prípade súdov prvej inštancie príslušnosti kauzálnej (§ 22 - Príslušnosť v obchodnoprávnych sporoch), a v prípade odvolacích súdov funkčnej príslušnosti odvolacích súdov v obchodnoprávnych sporoch (§ 34 ods. 1 a 2 CSP). Ustanovenie § 34 ods. 2 CSP v texte pod jednotlivými písmenami a) až c) priamo odkazuje na určité konania upravené v § 22 (kauzálna príslušnosť pre obchodnoprávne spory) a v § 23 (kauzálna príslušnosť pre zmenkové spory a šekové spory).

15. Vzhľadom na zákonný príkaz daný odvolaciemu súdu ustanovením § 40 veta pred bodkočiarkou CSP, skúmať svoju funkčnú príslušnosť počas celého (odvolacieho) konania, a keďže odvolacie konanie vyvolané podaním odvolania v danom obchodnoprávnom spore začalo v dobe do 31. mája 2023, bolo pri nachádzaní funkčnej príslušnosti krajského súdu potrebné sa prvotne zaoberať tým, ako zákonodarca vyriešil aplikabilitu CSP v novelizovanom znení s účinnosťou od 1. júna 2023 ohľadom príslušnosti krajských súdov na konanie o odvolaniach začatých pred týmto dátumom. Prechodné ustanovenie § 471c CSP s účinnosťou od 1. júna 2023 zákonodarcom prijaté k novým úpravám tohto kódexu procesného práva, predstavuje ustanovenie intertemporálnej povahy, ktorým sa určuje režim dočasného, prechodného (intertemporálneho) spolupôsobenia skoršej a neskoršej právnej úpravy, teda vzájomný vzťah týchto úprav.

16. Nosným pojmovým znakom procesnej intertemporality je princíp okamžitej aplikovateľnosti (novej) procesnej úpravy na všetky konania prebiehajúce na súde a začaté podľa doterajších (zrušených) predpisov. Zmyslom tohto princípu je zabezpečiť hladký a bezproblémový procesný režim súdnych konaní. Súd ani sporové strany nemajú hľadať procesný režim v spleti prechodných ustanovení, ale sústrediť sa na hmotnoprávnu podstatu veci (porovnaj Števček in: Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Komentár.

Praha: C. H. Beck, 2022, s. 1703). Podľa rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky, účelom princípu okamžitej aplikovateľnosti nových procesných noriem, teda použiteľnosti nových procesných ustanovení na konania začaté a prebiehajúce podľa doterajšej právnej úpravy, je zabezpečiť taký procesný priebeh jednotlivých konaní, ktorý nepripúšťa alternatívne a v dôsledku toho sporné výklady pre časovú pôsobnosť príslušných predpisov alebo ich jednotlivých ustanovení (nález z 22. októbra 2014 sp. zn. PL. ÚS 107/2011, uznesenie z 12. apríla 2018 sp. zn. II. ÚS 185/2018, uznesenie z 22. septembra 2020 sp. zn. III. ÚS 349/2020, nález z 8. februára 2023 sp. zn. II. ÚS 451/2022). Podstatou princípu okamžitej aplikability je zabezpečiť procesne efektívne prejednanie vecí vyhnutím sa nachádzaniu vhodného procesného režimu (v spleti prechodných ustanovení), čo umožňuje súdom sústrediť sa na hmotnoprávnu povahu sporu (nález zo 4. júla 2017, sp. zn. III. ÚS 267/2017).

17. Procesné právo v prípade stretu novej a starej právnej úpravy charakterizuje princíp okamžitej aplikability procesnoprávných noriem (§ 470 ods. 1) [Števček in: Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 1701]. Princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy je procesnému právu natoľko imanentný, že sa nemusí explicitne vyjadrovať v prechodných ustanoveniach procesnej úpravy - platí aj bez toho, aby bol vyjadrený (porov. Smyčková, R., Števček, M., Tomašovič, M., Kotrecová, A. a kol. Civilný mimosporový poriadok. Komentár. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2017, s. 1064 - 1072). V procesnom práve je teda pri riešení otázok intertemporalít základným princípom okamžitá aplikovateľnosť novej procesnej úpravy na konania začaté a prebiehajúce podľa doterajších predpisov. Pokiaľ nie je v prechodných ustanoveniach upravené inak, je preto potrebné, aby súdy aj na konania začaté a prebiehajúce podľa predchádzajúcej právnej úpravy, aplikovali novú právnu úpravu, a to od momentu nadobudnutia jej účinnosti.

18. Prechodné ustanovenie § 471c CSP v účinnom znení k úpravám od 1. júna 2023, je výnimkou z princípu okamžitej aplikovateľnosti novej procesnoprávnej úpravy Civilného sporového poriadku a vzťahuje sa výlučne na konania začaté a právoplatne neskončené na súdoch vecne a miestne príslušných.

19. Príslušnosť súdu na konanie o odvolaní, t. j. na konanie v druhej inštancii, sa označuje ako funkčná príslušnosť; podľa § 34 CSP v znení účinnom do 31. mája 2023, o odvolaní rozhoduje krajský súd, ak tento zákon neustanovuje inak. V súlade s princípom okamžitej aplikovateľnosti je však potrebné aplikovať novú právnu úpravu funkčnej príslušnosti obsiahnutú v § 34 ods. 2 CSP aj na odvolacie konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023.

20. Pokiaľ teda na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému súdom prvej inštancie v konaní o obchodnoprávnom spore podľa predpisov účinných do 31. mája 2023 bol funkčne príslušný Krajský súd v Prešove, zatiaľ čo s účinnosťou od 1. júna 2023 je na konanie o odvolaní v zmysle § 34 ods. 2 písm. c) CSP funkčne príslušný Krajský súd v Košiciach a súčasne § 471c CSP ako intertemporálne ustanovenie explicitne neupravilo, že konanie o odvolaní začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončí na súde funkčne príslušnom podľa predpisov účinných do 31. mája 2023, potom so zreteľom na princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej právnej úpravy, je od 1. júna 2023 na odvolacie konanie začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 funkčne príslušný krajský súd určený podľa úpravy CSP účinnej od 1. júna 2023, v danom prípade Krajský súd v Košiciach.

21. Najvyššiemu súdu je z rozhodovacej činnosti známy aj názor niektorých krajských súdov, že tzv. kauzálna príslušnosť, ktorá je v § 34 ods. 2 CSP osobitne riešená v rámci funkčnej príslušnosti pre konkrétne odvolacie súdy, je vo svojej podstate len osobitným druhom miestnej príslušnosti (kedy sa určuje, v ktorých druhoch vecí je konkrétny súd konkrétneho stupňa oprávnený na rozhodnutie a konanie o takejto veci). S týmto záverom sa najvyšší súd už vo viacerých rozhodnutiach nestotožnil (napr. 3Ndob/8/2023, 4Ndob/14/2023 a ďalšie), pričom poukázal na systematické členenie Civilného sporového poriadku, ktoré rozlišuje v samostatne členených dieloch Tretej hlavy príslušnosť súdu vecnú - § 12, miestnu - § 13 až § 21, kauzálnu - § 22 až § 33, funkčnú - § 34 pre krajské súdy a § 35 pre najvyšší súd. Z neho nevyplýva, že by sa kauzálna príslušnosť mala interpretovať len ako podmnožina

miestnej príslušnosti súdov. Najvyšší súd má za to, že jednotlivé druhy príslušnosti súdu, ktoré Civilný sporový poriadok upravuje, nemožno stotožňovať alebo vnímať ako poddruhy inej príslušnosti. Nezodpovedá tomu vyššie uvedená právna úprava. Skutočnosť, že kauzálna príslušnosť má prioritnú povahu voči ostatným druhom príslušnosti (porovnaj uznesenie najvyššieho súdu z 29. januára 2019, sp. zn. 5Ndob/2/2019) neznamena, že by ju bolo možné vnímať ako poddruh inej príslušnosti. Pri výklade prechodného ustanovenia § 471c CSP preto nemožno dospieť k záveru, že by v ňom bolo skryto (v rámci vecnej alebo miestnej príslušnosti) zahrnuté aj zachovanie kauzálnej príslušnosti. Najvyšší už skôr vyslovil (porovnaj uznesenie z 23. augusta 2023 sp. zn. 3Ndob/8/2023, uznesenie rovnako z 23. augusta 2023 sp. zn. 4Ndob/5/2023, uznesenie z 23. októbra 2023 sp. zn. 5Ndob/29/2023), že v prípade absencie funkčnej a kauzálnej príslušnosti v ust. § 471c CSP nejde o tzv. „právu medzeru“ v zákone, teda o prípad, kedy úmyslom zákonodarcu nebolo vylúčiť zachovanie kauzálnej a funkčnej príslušnosti. Zo znenia § 471c CSP podľa najvyššieho súdu jednoznačne vyplýva, že zákonodarca zachovanie kauzálnej a funkčnej príslušnosti v konaniach začatých do 31. mája 2023 v § 471c CSP neupravil vedome. Uvedené vyplýva zo skutočnosti, že zákonodarca v znení tohto prechodného ustanovenia pristúpil k vymenovaniu iných druhov príslušnosti, ktoré zostávajú zachované (vecnej a miestnej príslušnosti), avšak kauzálnu a ani funkčnú príslušnosť neuviedol, ako aj z porovnania s prechodným ustanovením § 470 ods. 4 CSP. Následný prípadný rozpor s dôvodovou správou a aj usmernením Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky nemožno odstraňovať výkladom, ktorým by sa zmenil nepochybný obsah predmetného ustanovenia (čl. 3 ods. 1 CSP). Naopak, krajským súdom prezentovaný výklad, podľa ktorého by konania o odvolaniach podaných do 31. mája 2023 mali byť dokončené na pôvodných krajských súdoch funkčne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023, nerešpektuje podľa najvyššieho súdu účel sledovaný novelou, ktorým je v prvom rade špecializácia súdov, vrátane krajských súdov. Navrhovaný výklad by spôsobil neželanú dvojkolažnosť, kedy by odvolacie konania v obchodnoprávných sporoch aj napriek zamýšľanej špecializácii naďalej prebiehali aj na krajských súdoch, ktoré už podľa novej právnej úpravy nemajú byť súčasťou špecializovaného obchodného súdnictva.

22. Vecná príslušnosť určuje, či v určitej veci podľa jej povahy (*ratione causae*) majú rozhodovať ako súdy prvej inštancie okresné súdy alebo súdy krajské (tu len ako výnimka v konaní o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach, opomínajúc doposiaľ neskončené konania podľa Zákona o konkurze a vyrovnaní). Miestna príslušnosť konkretizuje, ktorý z vecne príslušných súdov je príslušný na konanie a rozhodnutie danej veci. K definovaniu kauzálnej príslušnosti sa najvyšší súd už skôr vyjadril v uznesení z 29. januára 2019, sp. zn. 5Ndob/2/2019 tak, že osobitná úprava kauzálnej príslušnosti v ust. §§ 22 až 33 CSP je úprava obsahujúca kritériá určenia príslušného súdu, ktoré s ohľadom na predmet konania určujú ako jediný oprávnený vo veci konať takto vymedzený súd aj pre prípad, že by bola inak založená podľa všeobecných ustanovení týkajúcich sa miestnej príslušnosti príslušnosť iného prvoinštančného súdu. Má tak povahu prioritnej voči všetkým ostatným do úvahy prichádzajúcim vymedzeniam príslušnosti. Z uvedeného vyplýva, že tak, ako to zreteľne vyplýva aj zo systematiky CSP, je potrebné medzi uvedenými druhmi príslušností rozlišovať a nezamieňať či (účelovo) stotožňovať kauzálnu príslušnosť súdu s jeho miestnou príslušnosťou. Uvedený záver o potrebe rozlišovania medzi zákonom upravenými príslušnosťami je možné z obdobných dôvodov prijať aj v prípade úpravy vecnej a kauzálnej príslušnosti (nie je možné ich stotožňovať a zamieňať).

23. Najvyšší súd zastáva názor, že aj v prípade ostatnej novelizovanej úpravy Civilného sporového poriadku má mať prednosť metóda teleologickej interpretácie právnych noriem (porovnaj 5Ndob/5/2023), najmä ak vychádzanie úzko len z textu zákona v znení účinnom od 1. júna 2023, ktorý explicitne nevyjadruje všetky aspekty určenia príslušnosti odvolacích súdov v (tzv. „starých“) odvolacích konaniach začatých do 31. mája 2023, by v konečnom dôsledku spôsobilo nejednotnosť v príslušnosti pri rozhodovaní v rámci obchodnoprávných sporov v režime Civilného sporového poriadku, resp. v rámci registrových konaní v režime Civilného mimosporového poriadku (porovnaj závery najvyššieho súdu v uznesení z 27. júna 2023 sp. zn. 6Ndc/19/2023).

24. Najvyšší súd v nadväznosti na vyššie uvedené uzatvára, že pre konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 zákonodarca v prechodnom ustanovení § 471c CSP výslovne určil, že sa

majú dokončiť na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023. Toto ustanovenie a contrario teda nepokrýva funkčnú ani kauzálnu príslušnosť odvolacích súdov. Najvyšší súd pritom zastáva názor, že ak by zákonodarca mienil, aby sa tento prechodný právny režim týkal aj funkčnej a kauzálnej príslušnosti, vyjadril by to výslovne tak, ako to v minulosti urobil v prechodnom ustanovení § 470 ods. 4 CSP (konanie začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálne a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo). Preto je pri nachádzaní funkčnej príslušnosti krajského súdu na konanie o odvolaní v obchodnoprávných sporoch potrebné vychádzať z okamžitej aplikability procesného predpisu (§ 470 ods. 1 CSP), súladne so zámerom „súdnej reformy“ zahŕňajúcej špecifické požiadavky zákonodarcu smerujúce k špecializácii súdov (sudcov) v určitých druhoch sporov stanovených zákonom tak, ako je tomu aj v danom obchodnoprávnom spore (§ 34 ods. 1 a 2 CSP). Tento zámer je možné vyrozumiť aj z dôvodovej správy k zákonu č. 150/2022 Z. z. (časť A), ktorá uvádza, že reforma súdnej mapy je jedným z nástrojov na dosiahnutie efektívne fungujúcej justície, pretože vytvára vhodné podmienky pre špecializáciu sudcov, ako na úrovni okresných súdov, tak aj na úrovni krajských súdov.

25. Najvyšší súd dodáva, že ustanovenie § 34 ods. 2 CSP je pri jeho interpretácii potrebné vnímať ako normu, ktorá síce nejednoznačne a vnútorne rozporne odkazuje na ust. § 22 CSP čo do identifikácie súdov prvej inštancie podriadených týmto odvolacím súdom, avšak zároveň ako ustanovenie, ktoré vymedzuje výlučný okruh odvolacích súdov pre oblasť obchodnoprávných sporov (tu akcentujúc dĺžku § 34 ods. 2 - „Na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní...“, teda nielen pre rozhodnutia vydané uvedenými súdmi, ale pre všetky rozhodnutia, kde konanie má charakter obchodnoprávnej sporovej agendy). To, že zákonodarca opomenul, že obchodnoprávnu agendu do 31. mája 2023 viedli všetky sudy Slovenskej republiky, ako aj to, že môže nastať situácia, že nielen sudy výslovne uvedené v § 22 CSP aj v budúcnosti budú takúto agendu rozhodovať, nemôže viesť k inému záveru, ako tomu, že rigidný gramatický výklad predovšetkým ustanovení § 34 ods. 1 a 2 CSP v spojení s § 22 CSP by spôsobil sťaženú realizáciu špecializácie súdnictva (tzv. súdnej reformy).

26. Najvyšší súd pri rozhodovaní o príslušnosti, prihliadajúc primerane aj na článok 17 Základných princípov CSP, v zhode s už vysloveným obdobným názorom v rozhodnutí najvyššieho súdu z 27. júna 2023 sp. zn. 6Ndc/19/2023 a v rozhodnutí ústavného súdu č. k. IV. ÚS 257/2023-58 z 27. júna 2023, poukazuje aj na efektívnosť konania a v neposlednom rade na zachovanie účelu súdnej reformy (porovnaj 3Ndob/8/2023, 4Ndob/5/2023, 5Ndob/5/2023). Pre úplnosť uvádza, že týmto nedochádza k porušeniu základného práva na zákonného sudcu (§ 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov) a ani k porušeniu procesnoprávnej zásady tzv. perpetuatio fori, spočívajúcej v trvaní príslušnosti určenej podľa rozhodujúcich skutočností existujúcich v čase začatia konania, po celé konanie (§ 36 CSP). V danom prípade došlo k zmene funkčnej príslušnosti na základe zmeny právnej úpravy a jej okamžitej aplikovateľnosti (z hľadiska zmien v nastavení súdnej mapy, kompetencií súdov v rámci súdnej reformy). Funkčnú príslušnosť skúma súd počas celého konania (§ 40 CSP). Preto, pokiaľ v priebehu odvolacieho konania príde k zmene právnej úpravy funkčnej príslušnosti, je na zákonodarcovi, aby zrozumiteľne a jednoznačne upravil, či s ohľadom na princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy a s ohľadom na povinnosť súdu skúmať svoju funkčnú príslušnosť počas celého konania podľa § 40 CSP, zostáva zachovaná funkčná príslušnosť v konaniach začatých podľa prechádzajúcej právnej úpravy, a to prijatím prechodného ustanovenia, ktoré však v rámci novely CSP prijaté nebolo.

27. Z vyššie uvedených argumentov je zjavné, že ustanovenie § 34 ods. 2 CSP je potrebné od 1. júna 2023 aplikovať aj v takom prípade, keď konanie o obchodnoprávnom spore začalo na súde prvej inštancie (v predmetnom spore na Okresnom súde Prešov, a teda okresnom súde vymedzenom v § 22 písm. e) CSP), ešte pred účinnosťou novely CSP uskutočnenou zákonom č. 150/2022 Z. z., z čoho vyplýva, že príslušným súdom na konanie o odvolaní je Krajský súd v Košiciach.

28. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že nesúhlas Krajského súdu v Prešove s postúpením veci Krajským súdom v Košiciach je dôvodný, preto rozhodol tak, ako vyplýva z výroku tohto uznesenia.

29. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.